

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้านการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็น สิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ยังส่งผลเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาสังคมอื่น ๆ ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อเกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ และส่งผลต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน เยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต. 2544 ก : 11)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักและมองเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ได้ร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กำหนดนโยบายแผนงาน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือในการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ มีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ประกอบไปด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 36) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เล็งเห็นว่าภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนอย่างมากมาย เช่น การทะเลาะวิวาท การแต่งกาย ชู้สาว ยาเสพติด การแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนอย่างผิดกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศในอนาคต จึงมีนโยบายสำคัญที่จะต้องร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการแก้ไขปัญหานี้ วิธีการหนึ่งคือ นำระบบการดูแลนักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจังอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากการติดตามประเมินผลว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนเป็นระบบที่ช่วยป้องกันและแก้ปัญหที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุข (กรมวิชาการ. 2545 : 59)

ในการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพการศึกษาด้านปัจจัย คือ ครู ที่ระบุในมาตรฐานที่ 2 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำและร่วมกันแก้ไขปัญหของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ คือ นอกจากจะทำหน้าที่ครูผู้มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่นักเรียนแล้วยังต้องทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ ทั้ง ดี เก่ง มีสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน ด้านผลผลิต คือ นักเรียน ในการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 4 ที่มุ่งมั่นให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 5 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา มาตรฐานที่ 6 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ และมีบุคลิกภาพที่ดี มาตรฐานที่ 7 มีสุนนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยห่างไกลสิ่งเสพติดให้โทษ ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวได้ โดยผ่านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่โรงเรียนมีการบริหารและจัดการอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ในการจัดและพัฒนาการศึกษา ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพได้ซึ่งครอบคลุมทั้งปัจจัย ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ และถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก แต่ในความเป็นจริงแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 18) ยอมรับว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับต่าง ๆ ยังมีความหลากหลายทั้งมาตรฐานและคุณภาพ โรงเรียนที่มีคุณภาพสูงมักจะอยู่เฉพาะ กรุงเทพมหานคร และในเขตอำเภอเมือง ซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัดส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในชนบทห่างไกลซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มักจะมีความขาดแคลนทุก ๆ ด้าน ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานได้ ซึ่งสมชาย เทพแสง (2542 : 21) ตั้งข้อสังเกตว่าโรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ผู้ปกครองตั้งความหวังไว้อย่างสูง เพื่อเป็นที่ประสิทธิประสาทความรู้ อบรม บ่มนิสัยลูกหลานให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตั้งแต่ครอบครัวจนถึงประเทศชาติ แต่ในปัจจุบันนี้ผู้ปกครองต่างไม่แน่ใจในคุณภาพของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนว่ามีความเป็นมาตรฐานเท่าเทียมกันเพียงใด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีนโยบายในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ทุกโรงเรียนดำเนินการแก้ไขปัญหาสังคมของเด็กและเยาวชน คือ ให้มีการรณรงค์ปัญหาสังคมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนให้โรงเรียนเป็นพื้นที่เขตปลอดภัย ปลอดภัยสุราและปลอดภัยอบายมุขทุกประเภท จัดทำคู่มือเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมสร้างสรรค์ ให้โรงเรียนจัดตั้งพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้มแข็งให้มีความรู้และสื่อสารกับผู้ปกครอง กรรมการศึกษาและผู้นำชุมชนในเรื่องจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น ทำการ X-ray สภาพในเขตพื้นที่ จัดทำแผนที่จุดเสี่ยง ปลุกจิตสำนึกและสร้างความรู้สึกรับผิดชอบในการแก้ปัญหาสังคม ซึ่งผลจากการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ระหว่างบุคลากร ที่มีสถานภาพต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ระหว่าง สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน
4. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน แตกต่างกัน
2. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกัน

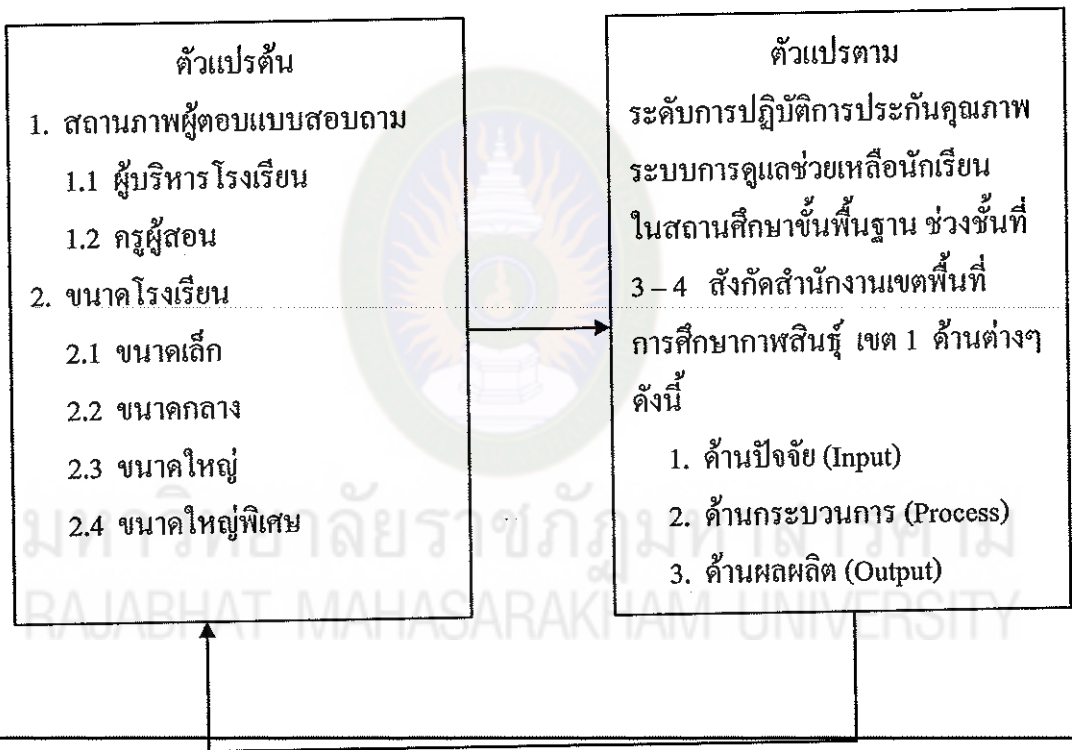
กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดย ศึกษาตัวแปรต้น 2 ตัว ได้แก่

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
2. ขนาดของโรงเรียน แยกเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาด

ใหญ่พิเศษ

โดยยึดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาด้านต่าง ๆ รวม 3 ด้าน ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต. 2546 : 12-17) ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) ซึ่งสรุปกรอบแนวคิดได้ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยมีปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. สถานศึกษาที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3-4 มีระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับใด
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันหรือไม่

3. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยยึดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (กรมสุขภาพจิต. 2546 : 12-17)

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 (โรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) จำนวน 920 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน และครูผู้สอน จำนวน 900 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 271 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 262 คน

3. เนื้อหาสาระที่ศึกษาได้แก่ การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย

3.1 ด้านปัจจัย (Input)

3.2 ด้านกระบวนการ (Process)

3.3 ด้านผลผลิต (Output)

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่

4.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนและ

ครูผู้สอน

4.1.2 ขนาดของโรงเรียน 4 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

และขนาดใหญ่พิเศษ

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพลื่นรู้ เขต 1 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการทางการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การจัดการกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีวิธีการ เครื่องมือที่มีขั้นตอนการดำเนินการ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐาน การทำงานของครูที่ปรึกษาในการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครู พร้อมทั้งผู้ปกครอง และบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคน อุปรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องมีเพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งมีมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 1 มีความสามารถในการบริหารและการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มาตรฐานที่ 2 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีในบทบาทหน้าที่การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มาตรฐานที่ 3 ครูที่ปรึกษามีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 4 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือบุตรหลานของตนและการป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพ

มาตรฐานที่ 5 มีสภาพแวดล้อม อุปรณ์เสริมการเรียนการจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่ดำเนินถึงความปลอดภัยของนักเรียน

2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบวิธีการ เทคโนโลยีเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 1 มีการบริหารและการจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 2 มีการพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและทักษะในการเป็นครูที่ปรึกษา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 3 ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประสานสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 4 มีกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 มาตรฐานด้านผลผลิต (Output) หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งมีมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 1 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 2 สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน

มาตรฐานที่ 3 มีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง

มาตรฐานที่ 4 สามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและมีจิตสำนึกในการดูแลผู้อื่น

3. ระดับการปฏิบัติ หมายถึง ระดับการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

6. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ทำการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

7. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจำแนกประเภทของโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มี 4 ขนาด คือ

7.1 ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 499 คนลงมา

7.2 ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

7.3 ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน

7.4 ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะ สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปศึกษาเพิ่มเติมต่อไป